

Industrijska konoplja

Kako optimizirati žetev in spravilo

Podjetje Boni-Mat in Dejan Rengeo s testiranjem in predelavo sedanjih strojev do preprostih rešitev – Cilj uporabiti celo rastlino

O industrijski konoplji se vse več govori kot o rastlini, ki je lahko velik razvojni potencial za regije, kot je pomurska. Po nekaterih ocenah se iz industrijske konoplje lahko ustvari okoli 70 tisoč različnih novih izdelkov za uporabo v vsakdanjem življenju. Z leti tudi zato število pridelovalcev in predelovalcev narašča, enako je v Pomurju.

Kako žeti

Po več desetletjih zakonskega »preganjanja« konoplje so nastale številne luknje v tehnoloških sodobnih procesih pri pridelavi in predelavi industrijske konoplje, ki zato niso mogli slediti tehnološkemu razvoju pri drugih kulturnih rastlinah. Težave se pojavljajo recimo že pri spravilu oziroma žetvi, saj je industrijska konoplja zelo žilava rastlina in se rada navija na vrtljive dele kombajna. Posamezni pridelovalci se zato največkrat znajdejo sami in predelajo kombajne.

Jožef Bonifart in Dejan Rengeo sta združila moči pri iskanju rešitev za spravilo industrijske konoplje. Snopovezalna na fotografiji je le eden izmed prilagojenih strojev v celotni liniji. FOTOGRAFIJA CIRIL KOSEDNAR

Kot pojasni Rengeo, je najprimernejše spravilo tisto, kjer se lahko uporabi celotna rastlina. Takšen način spravila je predvsem smiseln za manjše kmete. Za ta namen sta obnovila in izboljšala rabljeno snopovezalno, ki odreže rastlino in jo veže v snope. Za sušenje je nastala mobilna sušilnica, ki je v bistvu predelana prikolica s komorami za segrevanje, primerna za sušenje semena in drugega zrnja, pa tudi celotne rastline in snopov. Ko je rastlina suha, je nadaljnji postopek mlačev. Za ta namen sta predelala manjši mlatinski stroj. Seme se nato mora še očistiti, za kar je primeren vetrnik (»bints«), ki je bil prav tako potreben manjše predelave za industrijsko konopljo.

S tem sta obnovila stroje za celotno linijo za spravilo konoplje na način, da se lahko uporabi cela rastlina. V glavnem je bilo treba pri strojih in napravah prirediti število vrtljajev, obodne hitrosti, rezila ipd. Velikokrat je šlo tudi za zelo preproste rešitve, ki pa so neobhodne za optimalno delovanje strojev pri spravilu konoplje.

Pri podjetju Boni-Mat so na predlog Rengea izboljšali tudi sejalnico tako, da so združili rotacijsko brano in sejalnico v en priključek. Proizvajalec je tako pomaknil težišče rotobrane in sejalnice naprej, da je lahko priključena tudi na manjše traktorje moči 80–90 konjskih moči (za trimetrsko sejalnico). To pa je velika prednost tudi glede stroškov, saj so do zdaj kmetje potrebovali za enako opravilo traktor z močjo 130–140 konjskih moči. Pri sejalnici je bil izboljšan še način polaganja semena v zemljo.

Za razvoj primernih strojev za spravilo industrijske konoplje sta pred časom združila moči Dejan Rengeo, ki ga imajo mnogi za pionirja pridelave industrijske konoplje pri nas, in Jožef Bonifart, diplomirani inženir strojništva in lastnik podjetja Boni-Mat iz Murske Sobotne. To se tudi sicer ukvarja s proizvodnjo namenskih strojev in naprav. Njihovi znani projekti so med drugim patentirana montažna linija za Tomos, linije solarnih panelov za podjetje Sharp, razvoj teleskopskega transporterja za angleško podjetje in razni transporterji za nemško avtomobilsko industrijo.

Izboljšava sedanjih strojev

Kot razložita Rengeo in Bonifart, sta želela z uporabo in prilagoditvami sedanjih strojev in naprav, ki so jih nekoč uporabljali pri žetvi konoplje ali drugih rastlin, najti rešitve za spravilo ter pridobiti znanje za izdelavo univerzalnega stroja.

Spravilo konoplje je odvisno od tega, kaj želi s surovino početi pridelovalec. Tisti, ki se s tem ukvarjajo na veliko in jim je prioriteta seme, bodo konopljo poželi s kombajni. Kot že rečeno, klasični kombajni niso najprimernejši. Zato sta se lotila predelave rabljenih kombajnov, s katerimi je zdaj klasična žetev lažja. Predelala sta tudi kombajn, s katerim je omogočeno česanje konoplje. Ta »počeše« seme in listje, steblo pa ostane celo.

Za zagon potrebna

finančna sredstva

Kot pravita, bo znanje, pridobljeno pri predelavi strojev in testiranju teh, v pomoč pri izdelavi stroja, ki je končna želja vsakega pridelovalca, to pa je nekakšna kombinacija snopovezalke in mlatinske v obliki priključka za traktor ali samohodnega stroja. Za razvoj tega in drugih opisanih obnovljenih strojev, med katerimi bi nekateri že lahko prišli v serijsko izdelavo, pa so poleg znanja in rešitev potrebna večja finančna sredstva. Do zdaj so bila vložena samo lastna. Čeprav gre za majhne razvojne korake, sta zadovoljna z rešitvami, ki bodo pridelovalcem omogočale še bolj optimalno spravilo te perspektivne rastline. C. K.

Veterinaria Murska Sobota, d. o. o., želi vsem bralkam in bralcem Vestnika prijetne in mirne božične praznike, v letu 2015 pa obilo zdravja, družinske sreče in osebnega zadovoljstva.

Rejcem rejnih in hišnih živali se toplo priporočamo z veliko ponudbo storitev in izdelkov za živali.

Rejce goved in prašičev obveščamo, da smo postali v letu 2014 registriran trgovec z govedi in prašiči. Pri nas lahko naročite teleta in prašičke za nadaljnjo rejo ter tudi prodajo goved in prašičev za zakol.

Naše telefonske številke so:

537 18 90 (naročila 0^h–24^h vse dni v letu)

521 38 57 (ambulanta za male živali)

521 38 59 | 521 38 60

(umetno osemenjevanje in plodnostne motnje)

031 732 700 (zavetišče in hotel)

VETERINARIA
MURSKA SOBOTA d.o.o.
Markišavska 3, tel. 02/537-18-90

Kontaminirano mleko

Cementarna onesnažila travo

Bioškandal z ukrajinsko krmo

Prejšnji teden je na avstrijskem Koroškem v dolini Görshitztal/Krčice izbil okoljski škandal. Po opravljenih analizah mleka na 47 kmetijah, ki se ukvarjajo z rejo krav molznic, so v vzorcih ugotovili povečano vsebnost heksaklorbenzena (HCB). Gre za nevarno toksično snov. Ugotovljeno je, da je bila kontaminirana trava na pašnikih. Povzročitelj kontaminacije pa je bližnja cementarna, ki sežiga nevarne odpadke. Trenutno je še

sedemnajst kmetij pod embargom in ne smejo prodajati mleka, na drugih so promet z mlekom že sprostil.

Oprečna ekološka jajca v Nemčiji

V Nemčiji je po poročanju tamkajšnjih medijev izbruhnil škandal zaradi kontaminirane hrane za kokoši v ekoloških rejah. Analize so pokazale, da jajca nekaterih rej vsebujejo povečano količino herbicidov. Po analizi hrane so ugotovili, da oljne pogačice iz sončnic izvirajo iz Ukrajine. Sončnice so bile pridelane na konvencionalen način, seme pa predelano kot ekološko in potem prodano v Evropo. V Nemčiji naj bi pristalo štiri tisoč ton oporečne krme. V drugih državah za zdaj niso našli sledi oporečne krme. J. V.

Analize v Nemčiji so pokazale, da jajca nekaterih rej vsebujejo povečano količino herbicidov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota in OE KGZS Murska Sobota želita vsem svojim sodelavcem, kmetičam, kmetom in poslovnim partnerjem vesele božične praznike ter srečno in uspešno novo leto 2015!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MURSKA SOBOTA
Stefana Kovarja 40, Murska Sobota